CHRISTOPHORI MOLINARII

CÆS. AULÆ MEDICI

EPISTOLA

AD

CL. V. ANTONIUM STÖRCK

AUGG. ARCHIATRUM

QUA

MULIERIS A SCIRRHO CURATÆ HISTORIA EXPONITUR.

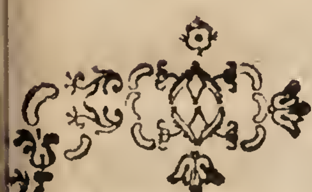

VINDOBONÆ,

TYPIS JOANNIS THOMÆ TRATTNER,
CÆS. REG. APOST. MAJEST. AULÆ TYPOGR.
ET BIBLIOPOLÆ.

ANNO CIϽIϽCCLXI.

VIRO CLARISSIMO
DOCTISSIMOQUE
ANTONIO STÖRCK
AUGUSTORUM ARCHIATRO
CHRISTOPHORUS MOLINARIUS
CÆSAREÆ AULÆ MEDICUS
S. P. D.

Præſtans & undequaque celebrata opella Tua, Vir Doctiſſime, de cicuta tanta me illam ſæpenumero avidiſſime percurrentem affecit voluptate; ut Tibi plurimum non ſo-

lum me, ſed etiam omnes, qui
medicinam faciunt, debere,
fatear.

A vetuſtiſſimis enim tem-
poribus planta hæc venefica
habita fuit: Nam Theophra-
ſto in Hiſtor. plant. teſte, Thra-
ſyas magnus Medicus pharma-
con ex ſuccis cicutæ & papa-
veris parva copia permixti
compoſuit, quod mortem ſin
dolore conciliaret.

Mirandum itaque eſt, tal
venenum obſervationibus Tui
ſolidis experimentis ſubnixis
e

eo a Te fuiſſe deductum, ut cancro, ſcirrhoque præſentiſſimum remedium afferat.

A primo medicinæ ævo ad noſtram usque ætatem probe noſti, Vir Eruditiſſime, cum Medicorum animis diriſſimos hoſce morbos negotium grande faceſſiſſe, tum mortalium genus fuiſſe ab iis ad mortem usque excruciatum. Nam vel ipſo Hippocrate Auctore, cui cæterorum medentium cohors ſuccinit, cancer malum eſt immedicabile. Et quamvis aliqui fuerint, qui adverſus

 eum

eum præſidium quoddam e cicuta civerint, tamen quoniam id forte fortuna potius, quam ex arte præſtiterunt, poſſumus ſine aſſentationis ſuſpicione affirmare, divinitus pene Tibi conceſſum eſſe, ut tali beneficio genus humanum Tibi devincires.

Peccarem itaque & in bo num publicum, & in Te, ſ invidenti animo premerem id quod in ſcirrho ulcereque ute rino e canceroſo venereoqu genere a cicutae uſu expertu ſum; præſertim cum a Te

qua

quæ Tua eſt erga me humanitas; excitatus ſim, ut morbi hujus hiſtoriam ſcripto, quod deinde publici juris fiat, committerem.

Mulier viginti quatuor annos nata, temperamenti ſanguinei, lautiſſimo victu ſemper uſa, octo annis nupta, nunquam gravida per hoc tempus effecta; Tempore menſtruorum legitimo inſolitam membrorum laſſitudinem percipiens, cum Lumborum, tum totius imi ventris ad pubem usque doloribus ſummis, & tor-

pore crurum divexabatur, do
nec parciſſimus ſanguinis ex
utero fluxus cruciatu quan
maximo erumperet.

Anno elapſo circa Novem
bris initium gonorrhœam viru
lentam peſſimi moris a marit
contraxit, quæ illico, neſcio
qua medela, evanuit.

Inſtantibus circa finem
menſis catameniis, miſella non
ſolum ventris mole in immen
ſum adaucta eſt cum duritie
& doloribus uterinis acerbiſſi
mis; verum etiam validiſſima
febr

febri correpta cum vomitu biliofo quafi continuo, lypothimiis, fudoribus frigidis, dyffuria, ftranguria, alvique adftrictione fumma: nec nifi fupina citra dolorem maximum exacerbationemque fymptomatum potis erat decumbere.

Tertia die, qua atroci hac uteri inflammatione infeftabatur, accitus ego, quarta nempe Decembris, morti proximam illam inveni, nec quid, præter unicam venæ fectionem, ei fublevandæ tentatum fuerat. Juvenilem ætatem perpen-

 dens,

dens, temperiem ſanguineam, ventris duritiem, ad tactum exacerbatos cruciatus, memorataque ſymptomata; etſi pulſus parvus, contractus, & cum vultu ſublivido perciperetur; juſſi ut brachii vena tunderetur, unde ſanguis lardo ſimilis prodivit, & ſtatim concreſcens.

Longum eſſet ea memorare, quæ cum interius antiphlogiſtica, nitrata, emulſiones, decocta emollientia ex herb. molliſſimis & floribus enemata oleoſa, paregorica tum

tum exterius cataplaſmata, itusque adhibui.

Altera die, cum morbus non eſſet mitior, cenſui iteratam in brachio venæ ſectionem eſſe inſtituendam.

Sanguis priori ſimilis, nec ægrota levamen ſenſit.

Venam tertium tudi: quo facto febris aliquantiſper decrevit, & lethalia ſymptomata remiſerunt.

Spem mihi fecerunt quarta die urinæ, in quibus multa

ſub-

fubfidebant: nam quæ die de
cretorio apparent, crifim falu
tarem, auctore Hippocrate
portendunt.

At infelici præ nimiis dolo
ribus noctes tranfigenti vigi
les, vix quatuor, aut quin
que grana opii fomnum conci
liabant.

Cum ad feptimam perve
niffemus, memoratis cum in
terioribus tum exterioribus re
mediis, quorum præcipu
erant nitrum, camphora
opium, diu, noctuque exhibita

cœ

cœpit ex utero effluere materies varii coloris, modo flava, & viridis, modo cruenta, quæ lintea corrodebat.

Alvus, quæ sub initium adstrictissima erat, & vix enematibus sollicitata, fœces reddebat, soluta est; & cum levamine materies fœtida, biliosaque dejiciebatur.

Detumescebat abdomen, in urinis subsidebant plurima copiosaque arenæ rubræ granula, quæ matulæ fundum petebant, nec non sæpenumero pus.

Nona

Nona die ægrotam ex orc
faucibus ereptam exiſtimaba
mus. At repente ira percita
ingraveſcunt omnia ſympto
mata; recrudeſcit febris, in
tenditur abdomen, ſtranguri
acutiſſima redit, notæ deni
que inflammati iterum uter
ſe ſe pandunt.

In gravi hoc caſu, qui
conſilii? Vires morbo fractæ
corpus continuis doloribus ex
tenuatum, alvus adſtrictiſſima
venter tympani adinſtar in
tentus.

Do

Doloris ſummi ſedes a pube ad umbilicum, & ad ileon usque ſiniſtrum.

Novam & profuſiſſimam venæ ſectionem celebrare opus fuit, quæ & poſtridie ob doloris contumaciam repetita eſt.

Sanguinis denſitas, craſſitiesque, tum dolor acerbus, nova uterum inflammatione laborare indicabant.

Ad ſanguinem tali in diſcrimine conſtitutæ, toties detrahendum, plura me audacem

cem fecerunt: nam mulier
quædam, cui ſeptimeſtrem fœ-
tum gerenti, & hepatitide af-
flictæ decima morbi die, qua
accitus fueram, juſſi ut vena
bis tunderetur, convaluit, &
ſaniſſimum nono menſe infan
tem peperit.

Nec huic abſimile fuit
quod mihi cum juvene pleuri
tico annorum viginti contigit
Nam Is, poſtquam ſex dierum
ſpatio ob morbi pertinaciam
ſepties me auctore imminutu
ſanguine fuit, integerrimam
valetudinem nactus eſt.

Porr

Porro ſciebam, haud intutam in acutis, etiam octava morbi die, venæ ſectionem haberi ab Hippocrate in morbo Anaxionis: Et quocunque tempore, ætate & morbo id tentari poſſe confirmatum a Celſo, ſic de ſanguinis detractione per venas pronuntiante.

Intereſt enim non quæ ætas ſit, neque quid intus in corpore geratur, ſed quæ vires ſint.

At firmus puer, & robuſtus ſenex, & gravida mulier valens tuto ſic curantur: & alibi; *ergo*

 vehe-

vehemens febris, & intolerabilis dolor ſanguinis detractionem re-quirit.

In ægrota itaque noſtra propterea quod, ut antea dixi intolerabilis dolor aderat, a binis ſanguinis detractionibus non temperandum cenſui Quæ profecto eam inſtanti pe-riculo eripuerunt. Verum ſtranguria recruduit, uterique dolores atrociſſime eam excru-ciabant, quos litu, fotuque crebro lenire opus erat.

Ene

Enematibus pluribus oleo-
s molliſſimis ſolvebatur, fo-
ebaturque adſtrictiſſima al-
us: febris modo magis, mo-
lo minus intendebat; urinæ
rdorem demulcebat campho-
a, nitrum, opium, emulſio-
es ſemin. melon. & papa-
eris.

Interdiu apozemata her-
bar. altheæ, malvæ, flor.
malv., verbaſci, ſambuci cum
diacodio ex uſu erant, cum
mixtura temperante ex nitro
gummi tragaganthi, arabici,
camphora, lapillis cancro-

rum, quæ excipiebantur aqui
papav. rhæad. malvæque
Somnum vix conciliabant, do
loresque ſopiebant grana tria
quatuor, vel ſex opii nichte
meri ſpatio aſſumta.

Nec multiplici opio to
menta compeſcere valebamu
Hiſce tamen auxiliis adjut
cœpit materies purulenta fo
tida, varii coloris, cruent
que prodire.

Viginti dierum ſpatio cr
ciatibus divexata fuit, ita
integrum menſem Decembr
atr

troci hoc morbo affliɫta ransegerit.

Diuturnus erat opii uſus, ugebaturque doſis, donec doores conquieſcerent.

Victus ratione humectane, demulcente, & lactea um decocto ſarſæparilliæ & aſſafras, vita ſuſtinebatur.

Animadverſione dignum ſt, tam ingentem opii uſum, am nec reddidiſſe ſtupidam, ec paralyticam: quemadmodum

dum haud raro accidiſſe Me
dici plures obſervarunt.

Quod documento nobi
eſſe debet, ut in arte faciend
ſimus quandoque audace
Agitur enim de homine e lib
tinae manibus eripiendo: O
ficium itaque noſtrum eſt,
remediis cujuscunque generi
licet vehementioribus, ex ar
tamen prudenterque, adhib
tis, conemur morbum aggr
di, donec is, ſi quidem in p
teſtate noſtra ſit, depellat
omnino.

H

Hac ratione hyſtericam puellam vicennem, prægreſſa quaſi apoplectica affectione quadrihorium perdurante, diriſſimis poſtea, & in diem duodecies, quindeciesve recurrentibus convulſionibus, trium ſeptimanarum ſpatio, afflictam, drachmis duabus opii per vices plurimas, parvaque doſi, ante & poſt paroxiſmum, exhibitis, reſtituimus.

Sic altera fœmina, menſe integro per intervalla maxime convulſa, drachmis duabus opii puri, & laudani liquidi

uncia una, ex præſcripto meo, aſſumtis, integerrima valetudine potita eſt. Fatendumque cum Sydenhamio, mancam claudicantemque eſſe, ſine opio, medicinam; plusque nos iſthoc, quam quocunque alio remedio præſtare.

Depulſa itaque hoc auxi liorum genere morbi acutie repente eo in loco, ubi dolo toto hoc tempore perſtiterat tumor ingens, durus, ad ta ctum dolens apparuit: cuju hæc erat natura; ut exort uteri hæmorrhagia, dolor ſc pire

piretur, & febris major revirescceret, nova ſuppuratione conſequente.

En genuina, ni fallor, ſcirrhi uterini canceroſi effigies.

Quid balnea emollientia cum lacte, antivenerea remedia, & balſamica poſſent, neceſſe erat experiri.

In balneum quotidie temperatiſſimum ex lacte aquæ mixto, in quo ſacculi incoquebantur ex herbis emollientibus

confecti, descendit; sacculi vero parti affectæ applicabantur. Sex septimanarum spatio, ad emolliendam uteri duritiem his usa est. Hoc temporis intervallo exhibuimus quotidie Mercurii dulcis grana sex, cum pilulis balsamicis, & abstergentibus, quas quia sæpenumero non modo in his affectionibus, verum etiam in renum vesicæque ulceribus valde proficuas experti sumus, juvat hic describere.

℞. Gummi arabici, therebinthinæ aa. drach. jß.

Sa-

Saponis veneti, Rhei
electi aa. drach. ij.
Succini albi ppti. drach. ij,
Camphoræ gr. xx.
Laudani opiati gr. xv.
Balsami peruviani
drach. jß.
M. f. pillulæ gr. ij. &
deauratæ dentur.

Drachma una massæ hujus quotidie utebatur, cum mercurii dulcis gran. sex: Dosis mercurii augebatur indies ad salivationem usque, cui bis in septimana, ne erumperet, potione purgante lenitiva ex manna & cremore tartari syru-

rupoque roſar. ſolutivo confe-
cta, occurrebamus.

Pilulis hiſce ſuperbibebat aquæ deſtillatæ antivenereæ ſequentis lib. unam, alteri libræ lactis caprilli permixtam: quam ſolam, ſine ullo mercurii uſu, in lue venerea ulceribusque, plurimum efficacitatis habere, experti ſumus, etiam in iis, qui incaſſum a mercurio opem præſtolabantur.

℞. Rad. ſarſæparilliæ concif. unc. ij.

Ligni

Ligni viſci quercini.
Raſur. eboris & cornu cervi aa. unc. jß.
Cinnamomi optimi drachmas duas.
Antimonii crudi, & lapidis pumicis aa. unc. ij. utriusque nodulo incluſis.

Affunde aquæ fontis Lib. X.
Vaſe bene clauſo digere ſuper. ciner. calid. hor. XXIV.
Deſtilla leni calore: hinc reliquiis affunde iterum aquæ fontis q. lubet.
Bulliant horæ ſpatio, cola.

De-

Decoctio hæc ſit pro potu interdiu.

Per integrum Januarii menſem & ad Februarii medium hiſce remediis uſa eſt.

Exortis hinc modo uteri hæmorrhagia, modo materiei purulentæ profluvio, fœtorem ab ipſa ægrotante vix ferendum ſpirante, eo tandem ventum eſt, ut dolores lenirentur, ulcus abſtergeretur, uterusque tanta colluvie maligna liberaretur.

Nihil-

Nihilominus omnium ſym-
ptomatum caterva noſtram ite-
rum patientem infeſtavit :
Aderat enim tumor magnus,
durus, & ſenſilis, qui niſi re-
ſolveretur, aptus erat omnia
terum frequenterque turbare.

Cum itaque huic lique-
ſcendo memorata remedia pa-
ria non eſſe viderentur, ſubiit
n cogitationem, num fortaſſe
pharmaco Tuo, cicutæ nem-
pe extracto, foret locus.

Te itaque adire conſtitui
rogaturus, ut ægrotantem me-
cum

cum inſpiceres. Quod cum ſumma, qua polles urbanitate effeciſſes, autumaſſesque opportuniſſimum cicutæ uſum fore, cœpimus conſilio tuo mane & veſperi granum unum extracti cicutæ exhibere, hac lege, ut ſuperbiberet, Te conſentiente, aquæ deſtillatæ anti venereæ ſuperius deſcriptæ, una cum lacte, ſolitam, qua hucusque uſa erat, portionem

Indies adaucta cicutæ do ſis eſt, aſcendimusque ad Gr XX. quorum X. mane, reli qua veſpere ingerebantur.

Pri

Primis ſeptimanis, ut Tu
ecte in opuſculo tuo animad-
ertiſti, vix conſpicuus effe-
tus ſequutus eſt, puris tan-
ummodo qualitas mutabatur.

Fœtor non adeo ingens,
nodo ſanguinis dilutioris, ru-
iliorisque, tum purulentæ
nateriei laudabilioris proflu-
ium, & quidem copioſius
rumpebat.

Nec nauſea, nec vomitus
ec alia incommoda concita-
antur.

 Sta-

Statuto tempore rediere
menſtrua, debita quantitate,
& ſanguis nativam coagmen
tationem adeptus eſt.

Appetebat ipſa magis in
dies. Somnus ſatis placidu
erat.

Functiones omnes cum ani
males tum naturales reviviſce
bant.

Tertia & quarta ſeptiman
molliorem ventrem inveni
mus.

Tar

Tandem ſpatio duorum
nenſium remedio tuo ingens
umor ſolutus fuit adeo felici-
er, ut nunc non ſolum natu-
alem molem abdomen nactum
t, verum etiam vix dilutiſſi-
nae limphae inodorae, albi-
antisque profuſio imperſpicua
nimadvertatur.

Summam quoque urinæ
uantitatem bonæ indolis ſæ-
enumero vidimus.

Color vultus, rubicundus,
mœnus, qualis ante natura
rat, rediit, corpus totum

pingueſcit, ipſamque ſaniſſi-
mam, & ob recuperatam vale-
tudinem animo ad hilaritatem
compoſito, nuper ambo con-
ſpeximus.

Quæ cum ita ſint, nihil
enim in morbo hoc deſcriben-
do, ut honeſtum Profeſſorem
decet, vel prætermiſi, vel dif-
ſimulavi, opinor, poſſe quem-
quam conjicere, remedium
hoc ſcirrhis, cancris, aliiſque
tumoribus ſolvendis, curandis-
que, tum diureſi promovendæ
idoneum eſſe.

Eſſe

Eſſe quoque balſamicum, & vulnerarium, ut & emmenagogum efficaciſſimum opportunumque.

Quapropter cicuta tantum abeſt, ut cum veteribus inter acerrima venena prorſus relegetur, quin potius quemadmodum a Te paratur, propinaturque, ſaluberrimis pharmacis erit inpoſterum accenſenda.

Itaque non dubito, quin ſi reliquas de ejus uſu obſervationes Tuas, totius poſterita-

tis

tis encomio prædicandas, quas anxie præstolamur, in lucem edideris, optime de genere humano sis meriturus. Vale.

D. VINDOBONÆ ex Aedibus meis IV. Id. Maii CIƆIƆCCLXI.